

MAKSU- JA TOLLIAMET

Käibemaksukohustuslase registreerimine ja kustutamine

Sisukord

Piiratud maksukohustuslane	3
<i>Piiratud maksukohustuslasena registreerimine</i>	3
<i>Piiratud maksukohustuslase meelepea</i>	5
<i>Piiratud maksukohustuslase registrist kustutamine</i>	6

Piiratud maksukohustuslane

Piiratud käibemaksukohustuslane on KMS § 3 lõike 2 kohaselt isik, välja arvatud ettevõtlusega mittetegelev füüsiline isik, kes on registreeritud või kes on kohustatud end registreerima piiratud maksukohustuslasena (KMS § 21). Teise liikmesriigi piiratud maksukohustuslane on isik, sealhulgas juriidilise isiku staatusega varakogum või isikuteühendus, kes on selles liikmesriigis käibemaksuga maksustamiseks registreeritud ning kelle maksukohustused vastavad piiratud maksukohustuslase maksukohustustele.

Mõiste hõlmab isikut, kes on registreeritud või on kohustatud end registreerima piiratud maksukohustuslasena. Piiratud maksukohustuslane maksab reeglina käibemaksu üksnes ühendusesiseselt kauba soetamiselt ning teenuste saamiselt (ja ka kauba impordilt), kuid ta ei lisa enda poolt võõrandatavatele kaupadele või osutatavatele teenustele käibemaksu ega oma õigust sisendkäibemaksu mahaarvamiseks.

Piiratud maksukohustuslasena registreeritakse isikud, kes soetavad kaupu teisest liikmesriigist üle piirmäära (10 000 eurot kalendriaastas) või saavad käibemaksuseaduse § 10 lõikes 5 loetletud teenuseid välisriigi (ükskõik kas teise liikmesriigi või Euroopa Liidu välise riigi) ettevõtjalt. Need isikud võivad olla ettevõtlusega tegelevad isikud, kes ei ole registreeritud maksukohustuslasena (näiteks maksuvaba käibega tegelevad äriühingud), ettevõtlusega mittetegelevad juriidilised isikud (näiteks mittetulundusühingud) või riigi-, valla- või linnaasutused.

Piiratud maksukohustuslasena ei käsitata füüsilisi isikuid, välja arvatud ettevõtlusega tegelevaid füüsilisi isikuid, kes soetavad kaupu või teenuseid oma tarbeks.

Teise liikmesriigi piiratud maksukohustuslane on isik, kes vastava riigi seadusandluse kohaselt on registreeritud ning vastab oma maksukohustustelt Eesti piiratud maksukohustuslasele.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 01.07.2025

Piiratud maksukohustuslasena registreerimine

Eesti isikul ja Eestis püsiva tegevuskoha kaudu tegutseval välisriigi isikul, kes saab Eestis maksukohustuslasena registreerimata ettevõtlusega tegelevalt välisriigi isikult KMS § 10 lõikes 5 nimetatud teenust, tekib piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus alates selle teenuse saamise päevast. Sätet ei kohaldata maksukohustuslasele ega ettevõtlusega mittetegelevale füüsilisele

isikule (KMS § 21 lg 1).

Seega tekib piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus teenuse saamise päevast järgmiste KMS § 10 lõikes 5 nimetatud teenuste saamisel:

1. intellektuaalse omandi kasutada andmine või kasutamise õiguse üleandmine
2. reklaamiteenus
3. konsultatsiooni-, raamatupidamis-, õigus-, audiitori-, inseneri-, tõlke-, andmetöötlus- või infoteenus
4. finantsteenuse, välja arvatud seifi üürile andmine, või kindlustusteenus, sealhulgas edasikindlustus- ja kindlustusvahendusteenus
5. tööjõu kasutada andmine
6. vallasasja, välja arvatud transpordivahendi üürile, rendile või kasutusvaldusse andmine
7. elektroonilise side teenus elektroonilise side seaduse tähenduses, kaasa arvatud ülekandeliinide kasutamise õiguse loovutamine
8. elektrooniliselt osutatav teenus
9. maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia võrgule ligipääsu võimaldamine ja maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia edastamine võrgu kaudu ning nendega otseselt seotud teenused
10. atmosfääriõhu kaitse seaduses reguleeritud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste ühiku võõrandamine
11. tasu eest käesoleva lõike punktides 1–10 nimetatud teenusest hoidumine, õiguse kasutamisest loobumine või olukorra talumine

Juhul, kui isiku ühendusesiseselt soetatud kaupade (KMS § 8), välja arvatud aktsiisikaup ja uus transpordivahend, maksustatav väärtus ületab kalendriaasta algusest arvates 10 000 eurot, tekib tal piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus nimetatud piirmäära ületamise päevast, välja arvatud KMS § 21 lõikes 2¹ sätestatud juhul. Sätet ei kohaldata maksukohustuslasele ega ettevõtlusega mittetegelevale füüsilisele isikule (KMS § 21 lg 2). KMS § 21 lg 2¹ sätestab, et juhul kui ettevõtlusega tegelev välisriigi isik, kellel puudub Eestis püsiv tegevuskoht, soetab ühendusesiseselt kaupa Eestis, tekib tal piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus kauba ühendusesisesel soetamise päevast. Sätet ei kohaldata kauba ühendusesisesel maksuvabal soetamisel (KMS § 18).

Piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustuse tekkimise päevast arvates kolme tööpäeva jooksul on isik kohustatud esitama maksuhaldurile avalduse enda piiratud maksukohustuslasena registreerimiseks (KMS § 21 lg 3). Isik registreeritakse piiratud maksukohustuslasena registreerimiskohustuse tekkimise päeva seisuga.

Maksukohustuslasena registreerimata isik võib end piiratud maksukohustuslasena registreerida ka enne registreerimiskohustuse tekkimist, esitades selleks maksuhaldurile avalduse (KMS § 21 lg 4). Kui isik registreerib end piiratud maksukohustuslasena, tekib tal võimalus nullmääraga soetada kaupu ja saada teenuseid. Selleks tuleb informeerida müüjat või teenuse osutajat oma registreerimisnumbrist ning antud juhul saab piiratud maksukohustustlane kaubad ja teenused ilma käibemaksuta (müüja ei lisa kauba hinnale käibemaksu). Seega tekib piiratud maksukohustuslasel käibemaksu tasumise kohustus

hiljem (mitte kauba soetamise või teenuse saamise hetkel) ning soetuse maksustamisel rakendub Eestis kehtiv maksumäär 24% või 9%.

Piiratud maksukohustuslasena registreerimiseks esitatakse piiratud maksukohustuslase registreerimise avalduse vorm (kehtestatud rahandusministri määrusega). Piiratud maksukohustuslase registreerimisel kohaldatakse KMS §-s 20 sätestatud maksukohustuslase registreerimise sätteid.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 04.02.2026

Piiratud maksukohustuslase meelespea

Piiratud maksukohustuslasena registreerimise päevast arvates peab isik täitma piiratud maksukohustuslase kohustusi, sealhulgas (vastavalt KMS § 25 lõikele 1):

1. arvutama tasumisele kuuluva käibemaksusumma vastavalt KMS § 29 lõikes 12 sätestatule. KMS § 29 lõike 12 kohaselt on piiratud maksukohustuslase poolt tasumisele kuuluv käibemaksusumma KMS § 3 lõikes 5 nimetatud toimingutelt, s.o
 - kauba impordilt Eestisse (v.a maksuvaba import)
 - kauba ühendusesiseselt soetamiselt (v.a maksuvaba soetus)
 - kauba soetamiselt soetajana kolmnurktingus
 - Eestis paigaldatava või kokkupandava kauba soetamiselt Eestis maksukohustuslasena registreerimata ettevõtlusega tegelevalt teise liikmesriigi isikult
 - teenustelt, mis on saadud Eestis maksukohustuslasena registreerimata ettevõtlusega tegelevalt välisriigi isikult
 - eelpool nimetatud kauba soetamiselt Eestis maksukohustuslasena registreerimata ettevõtlusega tegelevalt välisriigi isikult
2. tasuma käibemaksu KMS §-s 38 sätestatud korras.
3. säilitama dokumente ja pidama arvestust KMS § 36 lõikes 3 sätestatu kohaselt.
4. esitama käibedeklaratsioone üksnes juhul, kui ta on teinud maksustamisperioodil KMS § 3 lõikes 5 nimetatud toiminguid (KMS § 27 lg 2 p 2).

Piiratud maksukohustuslasel tekib deklareeritud kauba soetamiselt ja teenuste saamiselt reaalne käibemaksukohustus, kuna tal puudub õigus sisendkäibemaksu mahaarvamiseks (KMS § 25 lg 1).

Kui piiratud maksukohustuslane on registreeritud KMS § 10 lõikes 5 nimetatud teenuste saamisel ning tema ühendusesiseselt soetatud kaupade piirmäär ületab aasta algusest arvates 10 000 eurot, siis peab piiratud maksukohustuslane nimetatud piirmäära ületamisest arvates kolme tööpäeva jooksul kirjalikult teavitama maksuhaldurit kauba ühendusesisese soetamise piirmäära ületamisest (KMS § 25 lg 2).

Seega, kui isik on registreeritud piiratud maksukohustuslaseks teenuste saamise tõttu, ei ole ta koheselt kohustatud käibemaksu maksma kauba ühendusesiseselt soetamiselt. Kauba soetamiselt peab piiratud maksukohustuslane maksma käibemaksu alles siis, kui ta soetab aktsiisikaupa või uue transpordivahendi ja kui muu kauba soetamise piirmäär 10 000 eurot on ületatud, kuigi soovi korral võib ta seda teha ka varem, teavitades sellest kirjalikult maksuhaldurit. Kui isik registreerib end piiratud maksukohustuslaseks kauba ühendusesiseselt soetamise piirmäära ületamise tõttu ja saab seejärel ka maksustamisele kuuluvaid teenuseid, on ta kohustatud tasuma käibemaksu ka saadud teenustelt, kuna teenuste saamise puhul maksuvaba piirmäär puudub.

Kui isik on registreeritud piiratud maksukohustuslasena üksnes teenuste saamise osas, siis tal puudub õigus kaupade soetamisel kasutada oma piiratud maksukohustuslasena registreerimise numbrit, mille alusel müüja rakendab nullmäära. Kui piiratud maksukohustuslane siiski annab müüjale oma registreerimise numbrit, käsitatakse seda kui sooviavaldust asuda kaupade soetuselt käibemaksu maksma Eestis ning tal tekib kohustus deklareerida kaupade ühendusesisene soetamine oma käibedeklaratsioonil ning tasuda sellelt käibemaks (KMS § 25 lg 3).

Seega deklareerimise ja ka käibemaksu tasumise kohustus ei teki mitte ainult selle tehingu osas, mille puhul isik oma registreerimise numbrit kasutas, vaid alates sellest tehingust on ta kohustatud tasuma käibemaksu kõigilt kauba ühendusesisestelt soetamistelt, kuna teda loetakse sellest tehingust alates registreerituks ka kaupade ühendusesiseselt soetamise osas.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 08.01.2025

Piiratud maksukohustuslase registrist kustutamine

Kui piiratud maksukohustuslane on ettevõtlusega tegelev isik, siis on tal õigus esitada avaldus enda maksukohustuslasena registreerimiseks (KMS § 20). Kui piiratud maksukohustuslane registreeritakse maksukohustuslasena vastavalt KMS §-le 20, kustutatakse ta registrist piiratud maksukohustuslasena (KMS § 23 lg 1) ning talle laienevad kõik maksukohustuslase õigused ja kohustused.

Piiratud maksukohustuslane saab teatud tingimustel end lasta maksukohustuslaste registrist avalduse alusel piiratud maksukohustuslasena kustutada. Piiratud maksukohustuslane peab enne kustutamist olema maksukohustuslaste registris registreeritud vähemalt kaks aastat. Seejärel võib ta esitada avalduse enda kustutamiseks registrist. Eelduseks on see, et tema ühendusesiseselt soetatud kauba koguväärtus ei ole viimasel kalendriaastal ületanud ega ületa tema arvestuste kohaselt ka jooksva kalendriaastal kauba ühendusesiseselt soetamise piirmäära 10 000 eurot (KMS § 23 lg 2).

Kuna piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus tekib ka välisriigi ettevõtjalt teatud teenuste saamisel, siis tuleks enne registrist kustutamise avalduse esitamist ka võimalikku teenuste ostmist silmas pidada, vastasel korral tekib isikul uuesti piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus kohe esimese vastava teenuse saamisel.

Maksuhaldur kustutab piiratud maksukohustuslase omal algatusel maksukohustuslaste registrist, kui tal on andmeid, et piiratud maksukohustuslane on lõpetanud Eestis oma tegevuse (KMS § 23 lg 3).

Enne avalduse põhjal registrist kustutamise otsustamist kontrollib maksuhaldur vajadusel piiratud maksukohustuslase majandustegevust. Piiratud maksukohustuslane kustutatakse piiratud maksukohustuslasena registrist maksuhalduri juhi otsuse alusel otsuses nimetatud kuupäeva seisuga (KMS § 23 lg 4).

Kui registrist kustutamise alus ei olnud registreerimine maksukohustuslasena, siis vabaneb isik registrist kustutamisel piiratud maksukohustuslase kohustustest (käibemaksu deklareerimine ning tasumine) ning kaotab õiguse rakendada piiratud maksukohustuslase õigusi (õigus registreerimisnumbrit kasutades osta kaupu teisest liikmesriigist müüja rakendatava nullmääraga).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 27.06.2025